

MİLLETLERARASI ANDLAŞMA

Karar Sayısı: 5324

30 Ocak 2022 tarihinde Male'de imzalanan ekli "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Maldivler Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı"nın onaylanmasına, 244 sayılı Kanunun 5 inci maddesi ile 9 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 2 nci ve 3 üncü maddeleri gereğince karar verilmiştir.

18 Mart 2022

Recep Tayyip ERDOĞAN
CUMHURBAŞKANI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
MALDİVLER CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
ÇEVRE ALANINDA İŞBİRLİĞİNE İLİŞKİN
MUTABAKAT ZAPTI

Bundan böyle "Taraflar" olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Maldivler Cumhuriyeti Hükümeti;

İki ülke arasındaki dostluk ilişkilerini güçlendirme ve çevre alanında işbirliğini geliştirme arzularını ifade ederek,

Günümüzdeki ve gelecek nesillerin refahı açısından, çevrenin korunmasında ve iyileştirilmesinde, sürdürülebilir kalkınma yaklaşımının önemini kabul ederek,

Özellikle; yoksulluğun sonlandırılması, sürdürülebilir geçim kaynakları ve çevresel sürdürülebilirlik amaçları gibi uluslararası alanda mutabık kalınmış kalkınma hedeflerinin teşvik edilmesi ve yerine getirilmesi için gösterilecek ortak çabaların önemini kabul ederek,

Böyle bir işbirliğinin; Tarafların ortak çıkarlarına hizmet edeceğini ve ekonomik ve sosyal kalkınmalarına katkıda bulunacağını dikkate alarak,

Aşağıdaki hususlarda mutabakata varmıştır:

Madde 1

Ekosistemin korunmasına ve kullanılmasına yönelik dengeli bir yaklaşımla kirliliğin azaltılması ve çevresel sürdürülebilirliğin sağlanması için, Taraflar; hakkaniyet, fayda ve mütekabiliyet temelinde, bilgi, deneyim, en iyi uygulamalar ve teknoloji paylaşımı yoluyla işbirliği yapar.

Madde 2

Taraflar aşağıda belirtilen konularda işbirliği yaparlar:

Çevre Yönetimi

- 1) Entegre atık yönetimi,
(Sanayiden kaynaklanan tehlikeli ve tehlikesiz atık, belediye atığı, ambalaj atığı, tıbbi atık, tarım atığı, atık bertaraf tesislerinin projelendirilmesi, yapımı ve işletilmesi),
- 2) Entegre atık su yönetimi,
- 3) Deniz ve kıyı çevrelerinin kirlilikten korunması,
- 4) Hava kalitesi yönetimi,
(Isınma, sanayi ve ulaşımdan kaynaklanan hava kirliliği ve hava kalitesini izleme),
- 5) Uzun menzilli sınır ötesi hava kirliliği ve toz taşıyımını,
- 6) Çevresel gürültü yönetimi,
- 7) İklim değişikliği,
(Adaptasyon, azaltım, raporlama, emisyon ticareti),
- 8) Yeřil ekonomi,
- 9) Kimyasalların yönetimi,
- 10) Büyük endüstriyel kazalar için olası risklerinin belirlenmesi, tehlikeli maddelerin yayılmasının önlenmesi ve etkilerinin azaltılması,

Temiz Üretim ve Sürdürülebilir Tüketim

- 11) Atık suyun geri kazanımı teknolojileri,
- 12) Entegre kirlilik önleme ve kontrolü, mevcut en iyi teknikler,

Çevresel Uygunluk Zinciri

- 13) Çevresel Etki Deęerlendirmesi (ÇED) ve stratejik çevresel deęerlendirme,
- 14) Çevre konusunda izin ve lisans iřlemleri,
- 15) Çevre denetimi,
- 16) Halkın katılımı,
- 17) Çevresel izleme ve ölçüm yöntemleri,
(Baca gazı kirleticilerini ve atık su arıtma tesislerinin değarjlarını izleme),

Biyoeçitlilik ve Korunan Alanlar

- 18) Koruma altındaki alanlar yoluyla biyoçeşitliliğin muhafazasının teşvik edilmesi,
- 19) Koruma altındaki alanların yönetimi ve bu alanlarda eko-turizmin geliştirilmesi ve uygulanması,

Çevresel Bilgi Sistemleri

- 20) Elektronik çevre uygulamaları,
(e-ÇED, e-izin / e-lisans, e-denetim, e-yeterlik, atık yönetimi uygulaması ve diğer çevresel bilgi sistemleri),
- 21) Çevresel durum raporları,
- 22) Çevresel coğrafi bilgi sistemlerinin geliştirilmesi,

Kapasite Geliştirme

- 23) Çevre eğitimi ve kamu bilincinin artırılması,
- 24) Çevre kurumlarının kapasitesinin artırılması.

Madde 3

Taraflar, 2. maddede belirtilen konularda aşağıdaki yöntemlerle işbirliği yapar:

- 1) Eğitim programları, toplantı, konferans ve sempozyumlar düzenleme,
- 2) Bilimsel ve teknik ziyaretler düzenleme,
- 3) Araştırmacı, danışman, uzman ve sivil toplum kuruluşu üyelerinin ve temsilcilerinin karşılıklı ziyaretlerinin düzenlenmesi,
- 4) Araştırma, geliştirme ve uygulama faaliyetlerine ilişkin bilgi, uzmanlık ve belge değişimi
- 5) Proje geliştirme.

Madde 4

Taraflar, kendi ulusal mevzuatları ile taraf oldukları ilgili Uluslararası Anlaşmalar için tahsis edilmiş mali kaynaklar çerçevesinde işbirliği yapar.

Taraflar; üzerinde mutabık kalınan alanlarda uzman değişimi yapar ve ulaşım, iaşe ve ibate masrafları Gönderen Tarafça karşılanır.

Madde 5

Taraflar, hükümet kurumlarını, akademik kurumları, özel sektörü ve sivil toplum kuruluşlarını, işbu Mutabakat Zaptı kapsamındaki işbirliği faaliyetlerine katılmaya davet edebilir.

Madde 6

Taraflar; işbu Mutabakat Zaptı'nın uygulanması amacıyla, aşağıda belirtilen kurumları yetkili makam olarak tayin eder:

- 1) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına: Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı,
- 2) Maldivler Cumhuriyeti Hükümeti adına: Çevre, İklim Değişikliği ve Teknoloji Bakanlığı.

Madde 7

Yürürlüğe girişinin ardından, işbu Mutabakat Zaptı çerçevesindeki işbirliği faaliyetlerinin etkili şekilde uygulanmasının sağlanması için oluşumu Taraflarca karşılıklı olarak belirlenecek olan bir Ortak Komite kurulur ve aşağıdaki şekilde çalıştırılır:

- 1) Her bir Taraf, işbu Mutabakat Zaptı'nda yazılı işbirliği alanlarının yönetiminden sorumlu olacak bir Ulusal Koordinatörü, bu Mutabakat Zaptı'nın yürürlüğe girmesini takip eden 3 (üç) ay içinde tayin eder.

Ulusal Koordinatörler en az Daire Başkanı düzeyinde olur.

Her bir Taraf; diğerine, tayin ettiği Ulusal Koordinatörün ismini bildirir.

- 2) Ulusal Koordinatörler, işbu Mutabakat Zaptı'nın 2. maddesinde kayıtlı işbirliği alanlarında Ortak Çalışma Programlarının yapılması için işbirliğinde bulunur.
- 3) Ulusal Koordinatörler, işbirliği alanlarının görüşüleceği tarihleri belirler, karşılıklı mutabık kalınacak tarihlerde düzenlenebilecek Ortak Komite Toplantılarına eş-başkanlık yapar ve Ortak Komite tarafından alınacak tavsiyelerin uygulanmasını izler.

- 4) Ortak Komite Toplantıları dönüşümlü olarak, yılda bir defa, Türkiye'de ve Maldivler'de yapılır.

Madde 8

Taraflar, yaptıkları işbirliğinin sonuçlarını, karşılıklı yazılı rızaları alınarak, ulusal mevzuatlarına uygun bir şekilde, üçüncü Taraflar ile paylaşmak için anlaşabilir.

Madde 9

İşbu Mutabakat Zaptı'nın hiçbir hükmü Tarafların, taraf olduğu diğer Uluslararası Anlaşmalar kapsamındaki mevcut haklarını ve yükümlülüklerini etkileyecek şekilde yorumlanamaz.

Madde 10

Taraflar, ilgili ulusal mevzuatlarına ve taraf oldukları Uluslararası Antlaşmalara uygun olarak, işbu Mutabakat Zaptı çerçevesinde devredilen veya oluşturulan fikri mülkiyet haklarının etkili bir şekilde korunmasını temin eder.

İşbu Mutabakat Zaptı'nın amaçları bakımından "fikri mülkiyet"; 14 Temmuz 1967 tarihinde Stockholm'de imzalanan "Dünya Fikri Mülkiyet Teşkilatı'nı Kuran Sözleşme"nin 2. maddesinde kayıtlı terim anlamına gelir.

Madde 11

İşbu Mutabakat Zaptı'nın yorumlanmasından veya uygulanmasından kaynaklanabilecek herhangi bir uyuşmazlık, Taraflar arasında istişareler yolu ile dostça çözülür.

Madde 12

İşbu Mutabakat Zaptı, Tarafların karşılıklı yazılı rızaları ile herhangi bir zamanda değiştirilebilir. Değişiklikler, işbu Mutabakat Zaptı'nın 13. maddesinin 1. fıkrasında belirtilen usule göre yürürlüğe girer.

Madde 13

İşbu Mutabakat Zaptı, Tarafların, Mutabakat Zaptı'nın yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal usullerinin tamamlandığını birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirim alındığı tarihte yürürlüğe girer.

İşbu Mutabakat Zaptı 1 (bir) yıl süre ile yürürlükte kalır ve Taraflardan biri, diğer Tarafa, Mutabakat Zaptı'nı sona erdirmeye niyetini yürürlük süresi dolmadan en az 6 (altı) ay önce, diplomatik yollarla yazılı olarak bildirmedeği sürece, 1'er (birer) yıllık müteakip süreler halinde, kendiliğinden uzatılır.

Her bir Taraf, diğer Tarafa diplomatik yollarla yazılı olarak bildirerek, işbu Mutabakat Zaptı'nı herhangi bir zamanda sona erdirmeye hakkına sahiptir. Bu durumda, işbu Mutabakat Zaptı, yazılı bildirim alındığı tarihten 3 (üç) ay sonra sona erer.

Taraflar aksine bir anlaşmaya varmadıkça, işbu Mutabakat Zaptı'nın sonlandırılması; Mutabakat Zaptı gereğince üzerinde anlaşmaya varılmış bulunan ve sona erdirmeye tarihi öncesinde başlatılan projelerin ve faaliyetlerin geçerliliğini ve uygulanmasını, bu projeler ve faaliyetler tamamlanana kadar etkilemez.

İşbu Mutabakat Zaptı; Male'de, 30 Ocak 2022 tarihinde, Türkçe ve İngilizce dillerinin her birinden 2'şer (ikişer) asıl nüsha halinde ve bütün metinler eşit derecede geçerli olmak üzere imzalanmıştır.

Yorum farklılığı olması halinde İngilizce metin esas alınır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

MALDİVLER CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

Mevlüt Çavuşoğlu
Dışişleri Bakanı

Aminath Shauna
Çevre, İklim Değişikliği ve
Teknoloji Bakanı

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING
BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF TÜRKİYE
AND
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF MALDIVES
ON COOPERATION IN THE FIELD OF ENVIRONMENT

The Government of the Republic of Türkiye and the Government of the Republic of Maldives hereinafter referred to as "The Parties";

Expressing their desire to strengthen the friendly relations between the two countries and to develop cooperation in the field of environment,

Acknowledging the significance of sustainable development approach for the protection and improvement of environment for the well-being of the present and future generations,

Acknowledging the importance of cooperative efforts to promote and achieve the internationally agreed development goals, particularly goals on poverty eradication, sustainable livelihoods and environmental sustainability,

Noting that such cooperation would serve common interests of the Parties and contribute to their economic and social development,

Have agreed as follows:

Article 1

In order to reduce pollution and ensure environmental sustainability with a balanced approach on protection and use of the ecosystem, The Parties shall cooperate through sharing of knowledge, experience, best practices and technology on the basis of equity, benefit and reciprocity.

Article 2

The Parties shall cooperate in the following issues:

Environmental Management

- 1) Integrated waste management,
(Hazardous and non-hazardous waste resulting from the industry, municipal waste, packaging waste, medical waste, agricultural waste, project design, construction and operation of waste disposal facilities),
- 2) Integrated waste water management,
- 3) Protection of marine and coastal environment from pollution,
- 4) Air quality management,
(Air pollution due to domestic heating, industry and transportation and air quality monitoring),
- 5) Long-range transboundary air pollution and dust transport,
- 6) Environmental noise management,
- 7) Climate change,
(Adaptation, mitigation, reporting, emission trading),
- 8) Green economy,
- 9) Chemicals management,
- 10) Identification of potential risks for major industrial accidents, prevention of spillage of hazardous materials and mitigation of their effects.

Clean Production and Sustainable Consumption

- 11) Recycling technologies for waste water,
- 12) Integrated pollution prevention and control, best available techniques,

Environmental Compliance Chain

- 13) Environmental impact assessment (EIA) and strategic environmental assessment,
- 14) Environmental permit and licensing procedures,
- 15) Environmental auditing,
- 16) Public participation,
- 17) Environmental monitoring and measuring methods,
(Monitoring flue gas pollutants and discharges of waste water treatment facilities),

Biodiversity and Protected Areas

- 18) Promotion of biodiversity conservation through protected areas,
- 19) Management of protected areas and development and implementation of eco-tourism activities in such areas,

Environmental Information Systems

- 20) Electronic environmental applications, (e-EIA, e-permit / e-license, e-audit, e-qualification, waste management application and other environmental information systems),
- 21) Environmental status reports,
- 22) Developing environmental geographic information systems,

Capacity Building

- 23) Environmental education and raising public awareness,
- 24) Increasing the capacity of environmental institutions.

Article 3

The Parties shall cooperate on the subjects stated in Article 2 through the below-mentioned methods:

- 1) Organization of training programmes, meetings, conferences and symposia,
- 2) Organization of scientific and technical visits,
- 3) Organization of reciprocal visits of researchers, consultants, experts and members and representatives of non-governmental organizations,
- 4) Exchange of information, know-how and documents on research, development and implementation activities,
- 5) Project development.

Article 4

The Parties shall cooperate within the framework of their own national legislation and financial resources allocated for relevant International Agreements to which they are party. The Parties shall exchange experts in the agreed fields and the travel, food and accommodation expenses shall be covered by the Sending Party.

Article 5

The Parties may invite government institutions, academic institutions, private sector and non-governmental organizations to participate in the cooperation activities within the context of this Memorandum of Understanding.

Article 6

The Parties shall assign the below-mentioned institutions as the competent authorities, for the purpose of the implementation of this Memorandum of Understanding:

- 1) On behalf of the Government of the Republic of Türkiye: Ministry of Environment, Urbanization and Climate Change,
- 2) On behalf of the Government of the Republic of Maldives: Ministry of Environment, Climate Change and Technology.

Article 7

Following its entry into force, a Joint Committee shall be established and its composition will be mutually decided by the Parties in order to ensure efficient implementation of cooperation activities within the framework of this Memorandum of Understanding, and shall be operated as follows:

- 1) Each Party shall designate a National Coordinator to be responsible for the management of cooperation areas enlisted herein, within 3 (three) months following the entry into force of this Memorandum of Understanding.

The National Coordinators shall be at least at the level of Head of Department.

Each Party shall notify the other regarding the name of the National Coordinator they designated.

- 2) The National Coordinators shall cooperate to draw up Joint Working Programmes in the cooperation areas enlisted in Article 2 of this Memorandum of Understanding.
- 3) The National Coordinators shall determine the dates to discuss cooperation areas, co-chair the Joint Committee Meetings that may be organized on the mutually agreed dates and monitor the implementation of the recommendations made by the Joint Committee.

- 4) The Joint Committee Meetings shall take place once a year in Türkiye and Maldives alternately.

Article 8

The Parties may agree to share the results of their cooperation with the third Parties in conformity with their national legislations by mutual written consent.

Article 9

No provision of this Memorandum of Understanding shall be construed in a way to affect current rights and obligations of the Parties within the scope of other International Agreements to which they are parties.

Article 10

The Parties shall ensure effective protection of the intellectual property rights transferred or created within the framework of this Memorandum of Understanding in accordance with their related national legislations and International Treaties to which they are parties. In terms of the aims of this Memorandum of Understanding, the "intellectual property" shall stand for the term stated in Article 2 of the "Convention Establishing the World Intellectual Property Organization", signed in Stockholm on 14th of July, 1967.

Article 11

Any dispute that may arise from interpretation or implementation of this Memorandum of Understanding shall be resolved amicably through consultations between the Parties.

Article 12

This Memorandum of Understanding may be amended through mutual written consent of the Parties at any time. The amendments shall enter into force according to the procedure stated in paragraph 1 of Article 13 of this Memorandum of Understanding.

Article 13

This Memorandum of Understanding shall enter into force on the date of the receipt of the final written notification by which the Parties notify each other through diplomatic channels about the completion of their internal legal procedures required for the entry into force of this Memorandum of Understanding.

This Memorandum of Understanding shall remain in force for a period of 1 (one) year and shall be automatically extended for successive periods of 1 (one) year, unless one of the Parties notifies the other in written through diplomatic channels about its intention to terminate the Memorandum of Understanding at least 6 (six) months prior to its expiration. Each Party shall be entitled to terminate this Memorandum of Understanding at any time by notifying the other Party in written through diplomatic channels. In this case, this Memorandum of Understanding shall be terminated within 3 (three) months after the date of the receipt of the notification.

The termination of this Memorandum of Understanding shall not affect the validity and implementation of the projects and activities agreed upon pursuant to the Memorandum of Understanding and initiated prior to the termination until their completion, unless the parties agree otherwise.

Signed in Male, on 30th January 2022, in 2 (two) original copies, each in Turkish and English languages, all texts being equally authentic.

In case of any divergence of interpretation, the English text shall prevail.

**ON BEHALF OF THE
GOVERNMENT OF THE REPUBLIC
OF TÜRKİYE**

**ON BEHALF OF THE
GOVERNMENT OF THE
REPUBLIC OF MALDIVES**

**Mevlüt Çavuşoğlu
Minister of Foreign Affairs**

**Aminath Shauna
Minister of Environment, Climate
Change and Technology**